

זהות מקצועית ושאיפות קריירה

כמתווכות את הקשר בין תפיסת המנהל כמנהיג אותנטי לבין התנהגויות מורים במערכת החינוך בישראל העובדים תחת הרפורמות 'אופק חדש' ו'עוז לתמורה'.

סיגלית צמח, אוניברסיטת בר אילן ומכללה ירושלים, sigalitt1@gmail.com

פרופ' אורלי שפיראד-לשצ'ינסקי, אוניברסיטת בר אילן, Shapiro4@biu.ac.il

מטרות: מטרת המחקר היא בחינת המנבאים של התנהגות אזרחית והתנהגות לא נאותה בקרב מורים במערכת החינוך הישראלית, העובדים תחת הרפורמות 'אופק חדש' ו'עוז לתמורה'. ייחודו של המחקר בבחינת מודל תיווך, שבו עמדות עולם העבודה של המורה מסוג זהות מקצועית ושאיפות קריירה, מתווכות את הקשרים שבין תפיסת מנהיגותו האותנטית של מנהל בית הספר ע"י מוריו לבין התנהגויות מורים. שאלת המחקר המרכזית היא באיזו מידה המודל הפסיכולוגי, עשוי להסביר התנהגויות מורים אלו לשם אפקטיביות ארגונית.

שיטה: המדגם כולל 605 מורים ו-41 מנהלים המקוונים בתוך 41 בתי ספר יסודיים, חט"ב ותיכונים. מכל המחוזות בארץ. שאלונים הועברו למורים, למנהלים, ודיווחי כוח אדם לגבי היעדרויות מורים.

במחקר נערך שימוש במודל משוואות מבניות מרובה רמות באמצעות תוכנת MPlus.

ממצאים: במחקר הנוכחי נדון בממצאי המחקר בשתי שאלות עיקריות: (א) כיצד ייתכן שעמדות עולם העבודה מסוג זהות מקצועית ושאיפות קריירה מונעות התנהגויות לא נאותות אך אינן מגבירות התנהגויות אזרחיות ארגוניות? (ב) האם הימנעות מהתנהגות לא נאותה מספקת את בית הספר, למרות שצוות המורים לא נוקט בהתנהגות אזרחית ארגונית? מהממצאים עולה כי עמדות עולם העבודה של המורה מסוג זהות מקצועית ושאיפה להתמקצעות מתווכות את הקשר בין מנהיגות אותנטית לבין התנהגות לא נאותה, כך שככל שבית ספר אופיין ע"י מוריו בתפיסה אותנטית יותר של המנהל בהשוואה לבתי ספר אחרים, כך הזהות המקצועית של המורים הייתה חזקה יותר והשאיפות שלהם להתמקצעות היו גבוהות יותר והללו נקשרו בקשר שלילי להתנהגויות לא נאותות.

תרומות ומחקרי המשך: מבחינה תאורטית, תוצאות המחקר מסבירות את הגורמים להתנהגויות מורים הכוללות התנהגויות מנוגדות בזמנית. מבחינה מתודולוגית, נעשה שימוש במודלים מקוונים. מבחינה מעשית, הממצאים עשויים לסייע בידי קובעי המדיניות לזהות ולהבין את הגורמים להתנהגויות מורים, לאור הרפורמות החדשות, 'אופק חדש' ו'עוז לתמורה' ולנקוט באמצעים שיעודדו התנהגויות חיוביות ויפחיתו התנהגויות שליליות.